

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO
KLASA VI

Ocene dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

I ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE: skupia uwagę na prostych wypowiedziach innych osób; rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów; identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji; rozpoznaje proste intencje nadawcy, np.

pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcję, w tym przepis;

wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście i uzupełnia różne typy notatek graficznych o te informacje; rozumie ogólny sens słuchanych utworów; rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów, dostrzega etyczny wymiar języka (prawdę, kłamstwo, przemilczanie informacji, brutalizację wypowiedzi); rozpoznaje manipulację

CZYTANIE: czyta polecane lektury; identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji (autor, narrator, czytelnik, słuchacz); rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, zaproszenie, gratulacje, życzenia, przeprosiny, zawiadomienie, instrukcję, ogłoszenie, w tym przepis; wskazuje najważniejsze informacje w przeczytanym tekście i uzupełnia na podstawie czytanego tekstu różne typy notatek graficznych o te informacje; wskazuje części składowe wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie); rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozumie ogólny sens czytanych utworów; określa nastrój wypowiedzi; wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście; rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz, manipulację; rozumie mechanizmy oddziaływania reklam; stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykularyjnym, wyróżnia pauzę koniec wypowiedzenia; rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot); rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przymimek, spójnik); rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone; wskazuje cudzysłów

DOCIERANIE DO INFORMACJI: sprawdza pisownię wyrazów w słowniku ortograficznym; wyszukuje synonimy w słowniku wyrazów bliskoznacznych; wybiera proste informacje z hasła encyklopedycznego, poradnika, leksykonu, czasopisma, podanej strony internetowej

ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY: mówi o swoich reakcjach czytelnicznych; wyraża swój stosunek do postaci; odróżnia fikcję od rzeczywistości; rozpoznaje typowe elementy fikcji; odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych w baśniach, legendach, mitach, bajkach, opowiadaniach, powieściach; odróżnia autora od osoby mówiącej; charakteryzuje osobę mówiącą na podstawie jej wypowiedzi; określa najważniejsze elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia; omawia akcję; wyodrębnia w utworze epickim wydarzenia układające się w wątki; rozpoznaje baśń, legendę, bajkę, mit, powieść, opowiadanie, komiks, fraszkę, wiersz, przysłowie; rozpoznaje wers, strofę, rym, refren, rym; odróżnia wiersz rymowany od nierymowanego (białego); rozpoznaje przenośnię, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie; wyodrębnia film, program informacyjny, program rozrywkowy, spektakl teatralny spośród innych przekazów i tekstów kultury oraz potrafi nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa); odczytuje informacje z plakatu teatralnego

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE: formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym; w rozmowie zadaje pytania uzupełniające; wypowiada komunikaty zawierające proste informacje; wyraża wprost swoje intencje;

odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie, instrukcję, gratulacje, życzenia, przekonać, zachęcić, przestrzec; stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy; mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu; za pomocą prostych zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, fotografię, wygłasza tekst utworu z pamięci (teksty poetyckie, fragmenty prozy)

PISANIE: stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu; zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h; tworzy proste wypowiedzi oraz notatki; uzupełnia prosty schemat, tabelę; zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego i oficjalnego, dialogu, zaproszenia, ogłoszenia, planu ramowego i szczegółowego wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układ planu ramowy i szczegółowy wypowiedzi, redaguje zaproszenie, ogłoszenie, instrukcję, pamiętniki, dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej, proste sprawozdanie; zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze z dialogiem; za pomocą prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, obrazu, ilustracji, plakatu, fotografii; stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne), składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu), fleksji (stosuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu), fonetyki (dzieli wyrazy przy przenoszeniu do następnej linii, zna sposoby oznaczania miękkości głosek, zauważa różnicę między wymową a zapisem samogłosek ustnych, dźwięcznych i bezdźwięcznych), stara się dbać o estetykę zapisu wypowiedzi

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE: uczestniczy w rozmowie oraz innych sytuacjach komunikacyjnych (zadaje pytania, odpowiada, instruuje, gratuluje, zaprasza, przeprasza); wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu; tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, planu; określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanego wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanego historii, zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu; rozpoznaje proste intencje niewyrażone wprost; wyciąga wnioski z przesłanek zawartych w tekście, w tym rozpoznaje w nim prawdę lub fałsz; rozpoznaje wypowiedzi informacyjne i literackie; na podstawie intonacji odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające; rozumie mechanizmy oddziaływania reklam na odbiorcę; odróżnia fakty od opinii, wskazuje elementy perswazyj

CZYTANIE: identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; określa temat i główną myśl tekstu; oddziela informacje ważne od drugorzędnych; wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu; wskazuje cytaty; wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznaje cechy zaproszenia, życzeń, zawiadomienia, ogłoszenia, instrukcji, przepisu; określa temat utworu, powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanego wypowiedzi; opowiada fabułę usłyszanego historii; zauważa metaforyczny charakter baśni, legendy, bajki, mitu, wskazuje morał wyrażony wprost; rozpoznaje typowe wypowiedzi informacyjne, literackie, reklamowe; rozumie funkcję znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu), a kapitałów i marginesów w tekście prozatorskim; wskazuje wersy, strofy, rymy w tekstach poetyckich; poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów; odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych; rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (orzeczenie, podmiot, dopełnienie, przydawka, okolicznik); odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, zdanie pojedyncze rozwinięte od zdania nierozwiniętego; rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, rodzajów gramatycznych (rzeczownik, przymiotnik, zaimek w związku z rzeczownikiem), osób, czasów i rodzajów gramatycznych (czasownik), określa stopień przymiotnika i przysłówka; posługuje się alfabetem, uwzględnia różnice między zapisem a wymową samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, oznacza miękkość głosek

DOCIERANIE DO INFORMACJI: wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, słownika wyrazów bliskoznacznych, szkolnego słownika języka polskiego, słownika frazeologicznego; korzysta z encyklopedii, czasopisma, stron internetowych, leksykonu, poradnika

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY: nazywa swoje reakcje czytelnice; dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe; nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim; wyodrębnia wątki; wskazuje elementy akcji; wskazuje w utworze cechy baśni, legendy, bajki, mitu, opowiadania, powieści, wiersza, fraszki, komiksu; rozpoznaje przysłowie; wskazuje w tekście porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie; posługuje się terminami: wiersz rymowany i nierymowany (biały); wyodrębnia film spośród innych dziedzin sztuki; zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, kurtyna, kulisy, próba, program teatralny, afisz, ujęcie, kadr, plan; przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada; odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym); odczytuje przesłanie baśni, morał bajek, zauważa metaforyczny charakter mitu; odczytuje informacje z plakatu teatralnego

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE: dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, stosuje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; formułuje pytania zamknięte i otwarte; udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych; wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach; stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i

równieżnikiem; składa życzenia, gratulacje, instruuje, przekonuje, zachęca, przestrzega; wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne;

opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, fotografię, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrazów przymikowych); dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne; recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens; stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych; posługuje się poza werbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem, postawą)

PISANIE: stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji; odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą; poprawnie zapisuje nie z różnymi częściami mowy; poprawnie zapisuje wyrażenia przymikowe; poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki; konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym;

używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych, stosuje przecinki; dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące; samodzielnie zapisuje dialog; dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne (wstęp, rozwinięcie, zakończenie); buduje ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi; układa opowiadanie odtwórcze z dialogiem oraz z elementami opisu, krótką relację, proste sprawozdanie, zaproszenie, ogłoszenie, pamiętnik i dziennik pisany z perspektywy bohatera i własnej, regulamin; redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu;

zapisuje instrukcję z uwzględnieniem sformułowań wskazujących na kolejność wykonywanych czynności;

tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, obrazu, ilustracji, fotografii, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni (używa przysłówków i wyrazów przymikowych); w liście prywatnym i oficjalnym, dialogu, za prośbą i ogłoszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny; stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej tekście), składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone; używa różnych typów wypowiedzi: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone, rozdziela przecinkiem wypowiedzenia składowe w wypowiedzeniu złożonym), fleksji (używa poprawnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, przymiotników, zaimków, liczebników; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym); stosuje zasady estetyczne za pisu tekstu

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

SŁUCHANIE: w typowych sytuacjach komunikacyjnych cytuje wypowiedzi innych, wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu; odróżnia informacje ważne od mniej ważnych; właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu; na podstawie słuchanego tekstu tworzy notatkę, pisze krótkie streszczenie; odróżnia wypowiedzi literackie od informacyjnych i reklamowych; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy; odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (omawia przesłanie baśni, objaśnia morał bajki, wyjaśnia metaforyczny charakter mitu); rozumie mechanizmy oddziaływania reklam na odbiorców; na podstawie intonacji odróżnia zdania neutralne od wykrzyknikowych

CYTANIE: wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio; rozumie funkcję akapitu i cytatu w wypowiedzi; objaśnia przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi; odróżnia teksty literackie od informacyjnych i reklamowych; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy; odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich; wskazuje typowe elementy konstrukcyjne w zaproszeniach, życzeniach, gratulacjach, ogłoszeniach, wiadomościach, instrukcjach, przepisach; głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji, wprowadza pauzę; wskazuje różnice między rzeczownikami, czasownikami, przymiotnikami, liczebnikami, zaimkami, przymiokami i spójnikami; rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędne i podrzędne); rozpoznaje równoważnik zdania; wydziela w zdaniu grupę podmiotu i orzeczenia; rozpoznaje zdania bezpodmiotowe; ustala stosunki na drzewo-podrzedne i współrzędne z zdaniem pojedynczym; rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, rodzajów; odróżnia formy osobowe czasowników od nieosobowych (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to); odróżnia wyrazy gwarowe od potocznych

DOCIERANIE DO INFORMACJI: wie, jakiego typu informacje zawierają słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych, słownik frazeologiczny i umiejętnie je stosuje; wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY: porównuje swoje wrażenia związane z odbiorem innych tekstów kultury; analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia, wątek; rozpoznaje typowe elementy fikcji, charakterystyczne dla poznanych gatunków; omawia zależność osoby mówiącej (narratora, podmiotu lirycznego) i świata ukazanego w utworze; posługuje się pojęciami: akcja, fabuła, związek przyczynowo-skutkowy; omawia powiązania między częściami tekstu (rozdział, podrozdział) w dłuższym utworze prozatorskim, np. w opowiadaniu, powieści; identyfikuje baśń, legendę, mit, bajkę, komiks, opowiadanie, powieść, fraszkę, wiersz, przysłowie; omawia akcję w utworze dramatycznym; rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, rytmu oraz objaśnia znaczenie i funkcję środków poetyckich, takich jak: przenośnia, porównanie, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, ożywienie; dostrzega zależność między zastosowanymi w utworze środkami stylistycznymi a treścią; rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście; wyodrębnia elementy powstania filmu i przedstawienia, rozumie pojęcie adaptacji; określa zadania twórców dzieła filmowego – aktora, reżysera, scenarzysty; określa zadania twórców dzieła teatralnego – aktora, reżysera, dekoratora, suflera; posługuje się pojęciami z zakresu sztuki filmowej, np. kadr, scena, plan; posługuje się pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym i sztuką teatralną; charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada; konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem; odczytuje przesłanie utworu

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE: dostosowuje sposób wyrażania się do sytuacji komunikacyjnej, takiej jak: podziękowanie, przemówienie, wystąpienie; przedstawia własne zdanie w rozmowie; przestrzega zasad kulturalnej rozmowy; dyskutuje na wybrany temat; świadomie dobiera wypowiedzenia, by osiągnąć zamierzony cel (np. zachęcić, przekonać, przestrzec); tworzy spójne, logiczne wypowiedzi; świadomie dobiera intonację zdaniową; udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi; uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami; łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu; wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń; wyjaśnia motywy postępowania postaci; gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw; wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki i wyrażenia przymikowe; w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, obraz, ilustrację, plakat, fotografię, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia, poprawnie używa odpowiedniego stopnia przymiotnika i przysłówka); objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów; odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów; umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi), składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone; stosuje odpowiedni szyk wyrazów w zdaniu; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji), fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach); wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; zwraca uwagę na ważne treści tekstu; stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi

PISANIE: stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji, poprawnie używa i zapisuje formy nieosobowe czasownika; w kilkuzdaniowych wypowiedziach łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji; w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne, zastępuje powtarzające się w tekście wyrazy odpowiednimi zaimkami; w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw; układa życzenia, gratulacje, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie, zawiadomienie, za prośbą; stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi; pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń (pamiętnik, dziennik); zapisuje dialog w opowiadaniu; w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, fotografię, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć (np. epitety, porównania, zdrobnienia) opisując obraz, rzecz, ilustrację, plakat, fotografię; stosuje podstawowe słownictwo charakterystyczne dla danej dziedziny sztuki; dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

St.UCHANIE: przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, potrafi ustosunkować się do wypowiedzi innych oraz nawiązać do nich podczas własnej wypowiedzi; uzasadnia swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu; nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi; w sytuacjach typowych odróżnia fakty od opinii

CYTANIE: wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą; oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytaniu znaczeń dosłownych i przenośnych; wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce; nazywa intencje nadawcy komunikatu, dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi; nazywa osobę mówiącą w tekście w zależności od rodzaju utworu (podmiot liryczny, narrator); w sytuacjach typowych odróżnia fakty od opinii; wskazuje typowe elementy stylistyczne i graficzne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, wiadomościach, instrukcjach, przepisach; dostrzega relacje między takimi elementami konstrukcji, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity; głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu; interpretuje głosowo wybrane fragmenty prozy; rozumie funkcje użytych w tekście zdań pojedynczych rozwiniętych i nierozwiniętych, pojedynczych i złożonych, równoważników zdań; rozumie funkcję użytych form przypadków, liczb, osób, czasów w tekstach literackich, użytkowych, reklamowych; wykorzystuje wiedzę o języku podczas analizy różnych tekstów kultury

DOCIERANIE DO INFORMACJI: w zależności od celu poszukiwań świadomie wybiera odpowiedni słownik (słownik ortograficzny, słownik wyrazów bliskoznacznych, słownik języka polskiego, słownik wyrazów obcych, słownik frazeologiczny); konfrontuje ze sobą informacje zgromadzone na podstawie różnych źródeł

ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY: konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami; charakteryzuje osobę mówiącą na podstawie jej wypowiedzi; objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim oraz środków stylistycznych w utworze poetyckim (w tym rozróżnia ożywienie i uosobienie jako rodzaje przenośni); omawia funkcje elementów realistycznych i fantastycznych w: baśniach, legendach, mitach, bajkach, opowiadaniu, powieści; wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu, rytmu, refronu do interpretacji utworu; nazywa elementy świata przedstawionego w utworze dramatycznym; rozumie powiązania między częściami utworu dramatycznego (akt, scena); dostrzega zależność między rodzajem i funkcją komunikatu a jego odbiorcą (programy edukacyjne, rozrywkowe, informacyjne, reklamy); wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy; dostrzega różnice między celem tych programów; charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE: tworzy wypowiedź zróżnicowaną stylistycznie w zależności od intencji nadawcy, sytuacji komunikacyjnej i rodzaju adresata; tworzy wypowiedź zróżnicowaną ze względu na funkcję komunikatu (ekspresyjną, impresyjną, poetycką); uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, cytuje, stosuje się do reguł grzecznościowych; rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego; zadaje pytania alternatywne (przedstawia rozmówcy dwie możliwości rozwiązania problemu); udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym; w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką; posługuje się przysłowiami i powiedzeniami regionalnymi; poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym; w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła; interpretuje przenośne treści utworów poetyckich; zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu; wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi; wykorzystuje wiedzę o częściach mowy podczas tworzenia własnej wypowiedzi; dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka

PISANIE: potrafi zastosować reguły ortograficzne w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów, pisowni nie w przeciwstawieniach); przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, a także zdania w równoważniki zdań i odwrotnie – odpowiednio do przyjętego celu wprowadza i przekształca różne typy wypowiedzi w zależności od celu i intencji wypowiedzi (zdania pojedyncze i złożone, równoważniki zdań); komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji; uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury; udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym; w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy i przysłowia związane z omawianą tematyką; komponuje i przekształca plan wypowiedzi; pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń, sprawozdanie; wprowadza dialog, słownictwo opisujące przeżycia bohaterów jako element ożywiający akcję; tworzy charakterystykę, komiks; w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła; sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonej wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej), składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzi złożonych, wydziela przecinkiem lub wpisuje w nawias wypowiedzenia wtrącone), fleksji (w wypowiedziach stosuje poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasach przeszłym i przyszłym), fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów); dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

St.UCHANIE: w rozmowie i innych sytuacjach komunikacyjnych celowo odwołuje się do wypowiedzi innych osób; dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w sytuacjach nietypowych; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym

CYTANIE: czyta ze zrozumieniem na poziomie krytyczno-twórczym teksty spoza listy lektur; interpretuje utwory poetyckie i prozatorskie

DOCIERANIE DO INFORMACJI: wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY: porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich, poetyckich, dramatycznych; wskazuje elementy baśni, legendy, bajki, mitu w innych tekstach kultury oraz odnajduje i omawia nawiązania do tego typu utworów we współczesnych tekstach kultury, np. opowiadaniach, powieściach, reklamach, oraz w języku, np. we frazeologii; odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość; dostrzega zależność między przenośnym znaczeniem a intencją nadawcy wypowiedzi w tekstach poetyckich i reklamowych, wskazuje elementy o charakterze perswazyjnym

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

MÓWIENIE: przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania, formułuje twórcze uwagi; podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury, dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie szóstej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur; interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE: tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, pomysłową formą, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi; świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałów przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

.....
(podpis ucznia)

.....
(podpis rodzica / prawnego opiekuna)

KRYTERIA OCENY FORM WYPOWIEDZI

kryteria oceny sprawozdania	punkcja
Uwaga. Kryteria b), c), d) punktuje, jeśli uczeń za kryterium a) otrzymał co najmniej 1 pkt. Realizacja tematu Uczeń pisze wypowiedź, która jest sprawozdaniem, podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej; używa czasowników w czasie przeszłym i wykorzystuje słownictwo oddające relacje czasowe; logicznie i spójnie wiąże poszczególne części pracy – 3 p. Uczeń: podaje informacje o czasie, miejscu, celu, przebiegu oraz uczestnikach relacjonowanego zdarzenia; prezentuje wydarzenia w kolejności chronologicznej, ale nie używa czasowników w czasie przeszłym LUB nie wykorzystuje słownictwa oddającego relacje czasowe; tworzy tekst w większości uporządkowany – 2 p. Uczeń: pomija większość informacji dotyczących relacjonowanego zdarzenia; niekonsekwentnie stosuje formy gramatyczne czasowników; zachowuje spójność w części pracy – 1 p. Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie – 0 p. Język Nie więcej niż 3 błędy językowe – 1 p. Więcej niż 3 błędy językowe – 0 p. Ortografia Uwaga. Jeżeli w wyrazie (lub rodzinie wyrazów) wielokrotnie popełniono ten sam błąd, liczymy go tylko jeden raz. Poprawność zapisu należy sprawdzać zgodnie z zakresem znajomości zasad ortograficznych wyznaczonych przez program nauczania oraz zasadą kumulatywności. Nie więcej niż 3 błędy – 1 p. Więcej niż 3 błędy – 0 p. Uczeń z dysleksją: przyznajemy punkt, jeśli uczeń zamyka myśl w obrębie zdań (nie ma potoku składniowego). Interpunkcja Uwaga. Poprawność zapisu należy sprawdzać zgodnie z zakresem znajomości zasad interpunkcyjnych wyznaczonych przez kolejne działy podręcznika oraz z zasadą kumulatywności. Nie więcej niż 2 błędy – 1 p. Więcej niż 2 błędy – 0 p. Uczeń z dysleksją: przyznajemy punkt, jeśli uczeń rozpoczyna zdanie wielką literą i kończy we właściwych miejscach odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi.	0–3 0–1 0–1 0–1

kryteria oceny opowiadania z dialogiem	punkcja
Uwaga. Kryteria b), c), d) punktuje, jeśli uczeń za kryterium a) otrzymał co najmniej 1 pkt. Realizacja tematu Uczeń: konsekwentnie tworzy świat przedstawiony z różnorodnych elementów, uplastycznia je; układa wydarzenia w logicznym porządku, zachowując ciąg przyczynowo-skutkowy; konsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; dynamizuje akcję; wprowadza dialog; urozmaica wypowiedź – 3 p. Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale niekonsekwentnie LUB nie uplastycznia go; LUB nie układa wydarzeń w logicznym porządku; LUB niekonsekwentnie posługuje się wybraną formą narracji; LUB nie dynamizuje akcji; wprowadza dialog – 2 p. Uczeń: tworzy świat przedstawiony, ale informacje o jego elementach są ogólnikowe; niekonsekwentnie stosuje wybraną formę narracji; tworzy tekst w większości uporządkowany – 1 p. Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie – 0 p. Język Nie więcej niż 3 błędy językowe – 1 p. Więcej niż 3 błędy językowe – 0 p. Ortografia Uwaga. Jeżeli w wyrazie (lub rodzinie wyrazów) wielokrotnie popełniono ten sam błąd, liczymy go tylko jeden raz. Poprawność zapisu należy sprawdzać zgodnie z zakresem znajomości zasad ortograficznych wyznaczonych przez program nauczania oraz zasadą kumulatywności. Nie więcej niż 3 błędy – 1 p. Więcej niż 3 błędy – 0 p. Uczeń z dysleksją: przyznajemy punkt, jeśli uczeń zamyka myśl w obrębie zdań (nie ma potoku składniowego). Interpunkcja Uwaga. Poprawność zapisu należy sprawdzać zgodnie z zakresem znajomości zasad interpunkcyjnych wyznaczonych przez kolejne działy podręcznika oraz z zasadą kumulatywności. Nie więcej niż 2 błędy – 1 p. Więcej niż 2 błędy – 0 p. Uczeń z dysleksją: przyznajemy punkt, jeśli uczeń rozpoczyna zdanie wielką literą i kończy we właściwych miejscach odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi.	0–3 0–1 0–1 0–1

Kryteria opracowano na podstawie: http://www.komisja.pl/pobierz/sprawdzian/Informator_S1_2015.pdf